

[**Helge Madsen.**]

en skole eller klasse med forsøgsvirksomhed. Det mener jeg er et rimeligt krav. Når der ved denne forsøgsvirksomhed bl. a. kan være tale om at reducere eller forøge pensum i bestemte fag, vil det være rimeligt, at forældrene får adgang til at bestemme, om deres børn skal være med til det eller ej.

Med disse bemærkninger vil jeg tilsige vor støtte til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag, men vi vil som sagt gerne se på tilsynsformen i et udvalg.

Inger Merete Nordentoft: Dette lovforslag er, som det er blevet nævnt, det tredje lovforslag af sin art. De er allesammen et resultat af det initiativ, der umiddelbart efter befrielsen blev taget af „Frit Danmark“'s lærergruppe.

Det ærede medlem hr. Marius Buhl siger, at der altid efter en krisesituation vil fremkomme strømninger, som så igen vil aftage. I den anledning har jeg lyst til at komme med nogle ganske få bemærkninger om udviklingen af de skoletanker, der nu er blevet så stærke, at de har givet anledning til lovforslag på rigsdagen.

Jeg tror, man må sige, at interessen for disse skoletanker blev brændende her i landet i 1929, da den internationale organisation New Education Fellowship, hvortil der på det tidspunkt var knyttet en lille dansk forening „Den frie Skole“, afholdt sin kongres i Helsingør, hvortil der kom pædagoger fra alverdens lande, som gik ind for nye, friere former i undervisning og opdragelse. Disse tanker mødte til at begynde med overordentlig stærk modstand herhjemme, og lige op til midten af 1930-erne var det den lille forening, der samlede de interesserede, men fra midten af 1930-erne skete der en ændring heri. Dels blev denne forening omdannet og fik derved en langt større tilslutning som Social-pædagogisk Forening, dels begyndte Københavns Kommunalærerforening, som den første af lærerorganisationerne et arbejde med studiekredse over forsøgsvirksomhed og nye undervisningsmetoder i andre lande. Dette arbejde var til at begynde med genstand for, for at sige det pænt, stor ligegyldighed, ja, direkte modstand fra de andre lærerorganisationers side og i lærerpressen. Ikke desto mindre voksede arbejdet, og der kom flere mennesker fra andre skoleformer, gymnasieskoler, seminarier, med ind i arbejdet, således at det sprængte rammerne indenfor den enkelte lærerorganisation, og der dannedes en stor studiegruppe med lærere fra alle mulige skoleformer. Denne gruppe, der

vel talte 30—40 mennesker, arbejdede meget ihærdigt dels med forsøg i deres egne klasser, dels med udarbejdelse af undervisningsmateriale, dels simpelthen med studium af skoleformer andetsteds. Dens arbejde blev så stærkt påskønnet, at da den store svenske skolekommission efter befrielsen kunne gæste Danmark, var det ikke de officielle lærerorganisationer, der modtog kommissionens besøg, men det var denne studiegruppe, der gjorde det.

Denne studiegruppe fremsatte efter befrielsen som „Frit Danmark“'s lærergruppe et forslag til oprettelse af en forsøgsskole, og tankerne har siden da vundet så stor udbredelse, at det i 1947 er samtlige lærerorganisationer, der sammen med „Frit Danmark“'s lærergruppe henvender sig til ministeriet for at få gennemført den nødvendige lovgivning til forsøgene.

Det blev nemlig nødvendigt med en lovgivning. De første forsøg drejede sig væsentligst om undervisningsformer og metodikken, om man skulle bruge individuel undervisning eller klasseundervisning, eller man skulle bruge gruppeundervisning eller en blanding af alle disse undervisningsformer. Disse forsøg kunne i hvert fald i folkeskolen og folkeskolens mellemskole finde sted overalt, hvor lærere og skoleledere var enige herom. Der kunne derimod i gymnasieskolerne være vanskeligheder, idet gymnasietilsynet er mere nidkært, i hvert fald tidligere i højere grad har blandet sig i metoder, end folkeskolens tilsyn har gjort.

Det viste sig imidlertid hurtigt, at det afgørende ikke blot er undervisningsformen. Man må gøre sig klart, at de senere tiår har bragt en kolossal udvidelse af undervisningsstoffet.

Den menneskelige videnskab har lagt det ene nye område efter det andet klart, og der er ned gennem gymnasie- og mellemskole og videre kommet krav dels fra elevernes side, dels fra forældrenes side, dels fra erhvervlivets side og dels fra universitetets side om, at disse nye områder blev inddraget i undervisningen. Men man kan nu engang ikke blive ved at fylde stof på. Det kan ikke rummes. Man kan umuligt i dag, hverken i folkeskolen og dens mellemskole eller i gymnasieskolen og dens mellemskole, undervise på samme måde som tidligere, simpelthen fordi opgaven er en helt anden end tidligere. Det er ikke så forfærdelig mange år siden, at historieundervisningen standsede ved 1914. Tænk på, hvilken udvidelse der er sket af dette stof siden da. I øjeblikket fører man historieundervisningen op til 1950, ja, man fører den vel i realiteten op til